

Uit de praktijk

PLEIDOOI VOOR CHAMAECYPARIS LAWSONIANA

[174.7]

door

L. VAN DER BORCH VAN VERWOLDE-VOÛTE

Naast de in onze bosbouw reeds algemeen bekende exoten, zoals Douglas, Jap. lariks, Sitkaspar en Tsuga, van welke belagers wij indrukwekkend lange lijsten mochten ontvangen van de „Dorschkamp” en het Itbon enz., zijn er exoten, die deze beschadigingen niet of nog niet, hier of in de Verenigde Staten ondervonden en daarnaast enorme voordelen hebben door uitstekende eigenschappen van snelle, slanke en rechte groei, winterhardheid en zeer goede houtqualiteiten.

Als eerste moet ik uit dankbaarheid voor bewezen diensten de *Chamaecyparis Lawsoniana* noemen als „Manusje voor alles”. Hij is bijzonder verdraagzaam, verdraagt drup en schaduw, is natuurlijk allereerst thuis tussen de Coniferen van het Westelijk deel van de Verenigde Staten, maar in voldoende vochtige gronden vult hij door storm of andere redenen opgevallen plaatsen in het bos, beschermt hij een jonge beplanting tegen wind en vorst, maskeert hij snel een doorzicht op de overal verschijnende kippepaleizen en kan hij in zijn jeugd een jonge eikenbeplanting goed opschonen (sinds de hevige sparrenbladwespplaag in 1940—1941, die radicaal bijna alle sparren op Verwolde vernietigde, durf ik de ouderwetse manier om sparren tussen jonge eiken te plaats, niet meer te volgen). Grof wild schuurt ze niet (om de aromatische geur?) en licht paalhout is uitstekend en eventueel uit dunningsen reeds te gebruiken. Vanaf 13-jarige leeftijd zaaien ze zich overvloedig uit, zodat hier zeker sinds in 1942 enkele werden gepoot, reeds een duizendtal kon worden opgezet.

Ten onrechte in ons land aangezien als een park- en kerkhofboom is het van belang te lezen, dat ze in de Verenigde Staten bij dezelfde hoge leeftijd als *Abies grandis* van 300 jaar, een even grote lengte als deze houtsoort hebben en wel eens 12 voet diameter tonen. *Abies grandis* haalt dan niet meer dan 6 voet in diameter.

Gaarne haal ik aan Donald Culross Peattie die in „A Natural History of Western Trees” schrijft: „het enige dat wij de *Chamaecyparis* kunnen verwijten is dat er nooit genoeg van staan”. Verder zegt hij dat de *Chamaecyparis* sinds deze ongeveer in 1855 werd ontdekt, onverantwoord gekapt werd en er zeer grote branden in gewoed hebben. In 1936 woedde daar nog een brand die duizenden acres jong *Chamaecyparis* bos te gronde richtte. Daarna bleef men nog onverantwoord kappen, zodat in 1938 slechts 750 miljoen boardfeet was overgebleven van de 1.140 miljoen boardfeet.

Het aromatische hout, dat zich goed laat politoeren, beitsen en verven, wordt veelal gebruikt voor meubels en kisten en is onder de grond een der duurzaamste houtsoorten. Nu vraagt men zich heden af — nu Azië zo veel afneemt voor doodkisten — of er niet meer onder de aarde is begraven dan er in Oregon boven de grond staat. . . . ?

De prijs der stobben — zoals men weet kapte men vroeger hoog boven de grond — is thans hoger dan die van enige andere houtsoort in Oregon.